

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային
ստանդարտներին համապատասխան՝
առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2021թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ

Առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Առանձին շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	2
Առանձին սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
 Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
 Վ. Սարգսյան փ. 26/1
 «Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
 Հեռախոս + 374 (10) 595 999
 Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Ընկերություն») առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին առանձին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ. և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին առանձին հաշվետվությունները, ինչպես նաև առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով կից ներկայացվող առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության չհամախմբված ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա չհամախմբված ֆինանսական արդյունքները և չհամախմբված դրամական միջոցների հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագրքը) և Հայաստանի Հանրապետությունում առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն գրանցված ընկերություն և մասնակիցների երաշխավորություններով սահմանափակված մասնավոր անկախ կանոնակարգով «KPMG International Limited»-ին անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ընկերությունների համաշխարհային կազմակերպության անդամ

Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Ընկերությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ առանձին ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Եական, երբ խելամոռեմ կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգերը նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամոռությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է Եական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:

- գնահատում ենք առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնությունները և իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գազպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի Տնօրեն
KPMG Armenia LLC
«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
20 ապրիլի 2022թ.

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Այն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	8	305,454	293,536
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	10	-	10,673
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	9	631	43
Հետաձգված հարկային ակտիվ	26	2,012	4,824
Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում	7	4,419	4,419
Շահութահարկի գծով ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		676	676
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		223	273
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		313,415	314,444
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	11	16,813	16,413
Տրամադրված փոխառություններ		-	15
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	12	48,637	52,887
Ժամկետային ավանդներ	13	781	775
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	14,989	13,973
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		81,220	84,063
Ընդամենը ակտիվներ		394,635	398,507
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	15	370,932	370,932
Լրացուցիչ կապիտալ		216	216
Կուտակված վնաս		(70,116)	(84,696)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		301,032	286,452
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	16	50,389	11,001
Պետական շնորհներ	17	132	170
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		50,521	11,171
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	16	2,183	46,540
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		-	2,384
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	18	40,899	51,960
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		43,082	100,884
Ընդամենը պարտավորություններ		93,603	112,055
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		394,635	398,507

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2022թ. ապրիլի 20-ին:

 Հրանտ Թադևոսյան
 Վարչության նախագահ

 Վարդան Նաչարյան
 Գլխավոր հաշվապահ

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

Առանձին շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

մին. << դրամ	Ծնթգ.	2021թ.	2020թ.
Հասույթ	19	266,556	249,980
Վաճառքի ինքնարժեք	20	(244,292)	(230,947)
Համախառն շահույթ		22,264	19,033
Այլ գործառնական եկամուտ	21	5,216	3,012
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	22	(8,913)	(9,010)
Այլ գործառնական ծախսեր	23	(2,829)	(5,036)
Գործառնական շահույթ		15,738	7,999
Ֆինանսական եկամուտ	24	4,755	88
Ֆինանսական ծախսեր	25	(3,101)	(7,671)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		17,392	416
Շահութահարկի գծով ծախսեր	26	(2,812)	(1,370)
Տարվա շահույթ/(վնաս)		14,580	(954)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		14,580	(954)

5-43 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

Առանձին սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

մլն. ՀՀ դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Պահուստներ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2020թ.	370,932	1,453	216	(85,195)	287,406
Ընդամենը 2020թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(954)	(954)
Փոխանցում	-	(1,453)	-	1,453	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	370,932	-	216	(84,696)	286,452
Ընդամենը 2021թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	14,580	14,580
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	370,932	-	216	(70,116)	301,032

5-43 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

մլն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2021թ.	2020թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		17,392	416
Ճշգրտումներ.			
Մաշվածություն	8,10	10,324	12,297
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկում	23	420	332
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման վերականգնում	21	(310)	(52)
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	21,23	424	(41)
Հիմնական միջոցների օտարումից գուտ օգուտ	21	(44)	(62)
Շնորհված հիմնական միջոցներից եկամուտ	21	(38)	(38)
Չուտ (օգուտ)/կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	23,25	(5,001)	7,538
Շահաբաժիններ		(23)	-
Տոկոսային եկամուտ	24	(245)	(88)
Տոկոսային ծախս	25	3,101	3,043
Պահուստների գուտ փոփոխություն		41	441
Այլ փոփոխություններ		(220)	-
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները		25,821	23,786
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի նվազում/(ան)		3,757	(9,460)
Պաշարների նվազում		(696)	(1,776)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի ան		78,466	76,340
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր շրջանառու կապիտալի փոփոխություններից հետո		107,348	88,890
Ստացված տոկոսային եկամուտ		235	85
Վճարված տոկոսներ		(2,836)	(2,640)
Գործառնական գործունեությունից գուտ դրամական միջոցների հոսքեր		104,747	86,335
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(13,827)	(3,076)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		32	33
Ստացված շահաբաժիններ		16	22
Ժամկետը լրացած ավանդների մարում		400	100
Նոր ավանդների տեղաբաշխում		(410)	(100)
Մուտքեր տրամադրված փոխառությունների մարումից		14	23
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված գուտ դրամական միջոցների հոսքեր		(13,775)	(2,998)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	16	5,946	20,399
Վարկերի և փոխառությունների մարում	16	(95,650)	(97,736)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված		(89,704)	(77,337)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(252)	(579)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	14	13,973	8,552
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	14	14,989	13,973

Այն ֆինանսական գործարքները, որոնցով չի պահանջվել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում, ներառված չեն առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում և բացահայտված են Ծանոթագրություն 27-ում:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը	6
2	Ընկերության գործառնական միջավայրը	7
3	Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում	7
4	Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	18
5	Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	20
6	Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ	21
7	Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում	22
8	Հիմնական միջոցներ	23
9	Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	24
10	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	24
11	Պաշարներ	24
12	Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	25
13	Ժամկետային ավանդներ	29
14	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	29
15	Կանոնադրական կապիտալ	29
16	Վարկեր և փոխառություններ	30
17	Պետական շնորհներ	31
18	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	32
19	Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի	32
20	Վաճառքի ինքնարժեք	33
21	Այլ գործառնական եկամուտ	33
22	Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	34
23	Այլ գործառնական ծախսեր	34
24	Ֆինանսական եկամուտ	34
25	Ֆինանսական ծախսեր	35
26	Շահութահարկ	35
27	Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն	37
28	Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	38
29	Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	38
30	Կապիտալի կառավարում	44
31	Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք	44
32	Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների	44
33	Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	45

1 «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը

Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») գործունեության համար:

Ընկերությունը ստեղծվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն հանդիսանում է բաժնետիրական ընկերություն՝ բաժնետոմսերով սահմանափակված պատասխանատվությամբ և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության մայր ընկերությունն է «Գազպրոմ» ՀԲԸ-ն, իսկ վերջնական հսկողությունն իրականացնում է Ռուսաստանի Դաշնության կառավարությունը:

Հիմնական գործունեությունը. Ընկերության հիմնական գործունեությունն է բնական գազի ներկրումն ու բաշխումը, Հայաստանի Հանրապետությունում գազի խողովակաշարերի համակարգի շահագործումը և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը իր ջերմային (գազային) էլեկտրակայանի միջոցով (Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգաբլոկ): Ընկերությունն ունի բացառիկ լիցենզիա Հայաստանի Հանրապետությունում գազի բաշխման համար: Գազի փոխադրման և բաշխման սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ «ՀԾԿ») կողմից:

Ստորև ներկայացված են գազի սակագները (ներառյալ ԱԱՀ) ըստ սպառողների տեսակների:

- ա) Սոցիալապես անապահով սպառողների համար 600 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում, սակագինը սահմանվել է 100,000 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, իսկ տարեկան 600 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում՝ 139,000 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- բ) Գյուղատնտեսության ոլորտում գործող ջերմոցների համար նոյեմբերի 1-ից մարտի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի ընթացքում սպառված գազի համար սակագինը սահմանվել է 224 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ (նախքան 2020թ. հուլիսի 19-ը՝ 212 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, մնացած ժամանակահատվածի համար գործել են (դ) կետում նշված սակագները:
- գ) Գյուղատնտեսական սննդի վերամշակողների համար սակագինը սահմանվել է 224 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ (նախքան 2020թ. հուլիսի 19-ը՝ 212 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- դ) Մնացած սպառողների համար, որոնք ամսական սպառում են 10,000 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ, սակագինը սահմանվել է 139,000 ՀՀ դրամ (նախքան 2020թ. հուլիսի 19-ը՝ 139,000 ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց և ամսական 10,000 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառողների համար՝ 255.91 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ (նախքան 2020թ. հուլիսի 19-ը՝ 242.1 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:

Բնական գազի հիմնական ծավալը գնվում է «Գազպրոմ Էքսպորտ» ՍՊԸ-ից (հանդիսանում է մայր ընկերության ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպություն) (տես Ծանոթագրություն 6):

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0091, ք.Երևան, Թբիլիսյան խճուղի 43:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հանախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և հարկային խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար: COVID-19 համավարակն էլ ավելի է մեծացրել գործարար միջավայրում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ մինչ այժմ COVID 19 նշանակալի ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության գործունեության վրա, քանի որ հասույթը և հասույթի հավաքագրման մակարդակը պահպանում էին կայունությունը:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում

Պատրաստման հիմունքները. Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան՝ սկզբնական արժեքի հիմունքով:

Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի արդյունքները և ֆինանսական վիճակը և չեն ներառում դուստր կազմակերպությունների արդյունքները և ֆինանսական վիճակը: Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջվում է ՀՀ օրենսդրությամբ: Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է ընթերցվեն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հետ միասին, որոնք կարող են տրամադրվել օգտագործողներին Ընկերության գրասենյակում և ներկայացված են վերջինիս կայքում:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալները ներկայացված է միլիոն ՀՀ դրամով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կատարվում է այլ նշում:

Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստելիս կիրառվել են նախորդ տարվա նույն և ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները:

Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում և կապակցված կազմակերպություններում. Դուստր կազմակերպություններում ներդրումները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած ճանաչված արժեքկումից կորուստները:

Արտարժույթի փոխարկում. Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն այն առաջնային տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որում այն գործում է: Ընկերության ֆունկցիոնալ և հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը:

Դրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են յուրաքանչյուր կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) պաշտոնական փոխարժեքով: Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ-ի՝ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով յուրաքանչյուր կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս/զուտ այլ գործառնական եկամուտ/ծախսեր: Փոխառություններին և դրամական միջոցներին և դրանց համարժեքներին վերաբերող արտարժույթի փոխարկումից շահույթը կամ վնասը ներկայացվում է առանձին շահույթի կամ վնասի և այլ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ ֆինանսական եկամուտի կամ ծախսերի կազմում: Արտարժույթի փոխարկումից առաջացող մյուս այլ շահույթը կամ վնասը վնասը ներկայացվում է առանձին շահույթի կամ վնասի և այլ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ այդ գործառնական եկամտի/ծախսերի կազմում:

Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հողվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափված ոչ դրամական հողվածները փոխարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ հաստատված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափվող ոչ դրամական հողվածների

վրա արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը գրանցվում է որպես իրական արժեքի շահույթի կամ վնասի մաս:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 480.14 ՀՀ դրամ, 1 եվրո = 542.61 ՀՀ դրամ, 1 ռուբլի = 6.42 ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 522.59 ՀՀ դրամ, 1 եվրո = 641.11 ՀՀ դրամ, 1 ռուբլի = 7.02 ՀՀ դրամ):

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են այն ժամանակահատվածում, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, եթե Ընկերությունը վստահ է, որ ակտիվի օգտագործումից ապագա տնտեսական օգուտները կգերազանցեն դրա արդյունավետության նախատեսված նորմատիվները՝ միաժամանակ փոխարինման ենթակա մասերի դուրսգրմամբ: Հիմնանորոգման արժեքն ամորտիզացվում է համապատասխան հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում դեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հայտանիշ: Եթե որևէ նման հայտանիշ գոյություն ունի, դեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ տարիներում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ այն գնահատումներում, որոնք կիրառվել են ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը որոշելու համար:

Հասույթը հաշվեկշռային արժեքի հետ համեմատելու արդյունքում որոշված՝ օտարումից շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այլ գործառնական շահույթի կամ ծախսերի բաժնում:

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածությունն չի հաշվարկվում: Էլեկտրաէներգիայի արտադրությունում օգտագործվող հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է արտադրական եղանակով: Հիմնական միջոցների այլ միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Օգտակար ծառայություն՝ արտահայտված տարիներով

Շենքեր	8-ից 83
Խողովակաշարեր և հորեր	10-ից 83
Այլ հիմնական միջոցներ	5-ից 25

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը Ընկերությունը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լինել դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվի մնացորդային արժեքը և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Բնական գազի տեխնոլոգիայի անհրաժեշտ մնացորդը դասակարգվում է որպես հիմնական միջոց, և դրա մաշվածությունը հաշվարկվում է խողովակաշարերի և հորերի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Վարձակալություն. Պայմանագրի սկզբում Ընկերությունը գնահատում է, արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

Ընկերությունը՝ որպես վարձակալ. Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Ընկերությունը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին

գինը: Այնուամենայնիվ, անշարժ գույքի վարձակալության համար Ընկերությունը որոշել է չառանձնացնել ոչ վարձակալության բաղադրիչները և հաշվառել վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչները որպես վարձակալության մեկ բաղադրիչ:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Ընկերությունը չի փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Ընկերությունը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Ընկերությունը որպես գեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Ընկերությունը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Ընկերությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Ընկերությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Ընկերությունը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Ընկերության գնահատականի փոփոխություն, եթե Ընկերությունը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Ընկերությունը ներկայացնում է «օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները» կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ «վարձակալության գծով պարտավորությունների» կազմում՝ առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ընկերությունը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարները Ընկերությունը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն՝ փոփոխում վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, օրինակ՝ չեն արտացոլում շուկայական դրույքների փոփոխությունները, չպետք է ներառվեն վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ: Մունիցիպալ կամ դաշնային հողատարածքների վարձակալությունների հետ կապված, որոնց դեպքում վարձավճարները հիմնված են հողատարածքի կադաստրային արժեքի վրա և չեն փոխվում մինչև այդ արժեքի կամ կիրառելի դրույքների (կամ այդ երկուսի) հաջորդ վերանայումն իրավասու մարմինների կողմից, Ընկերությունը որոշել է, որ ներկայումս կիրառվող վերանայման մեխանիզմի համաձայն վարձակալվող հողատարածքների վարձավճարները չեն կարող դիտարկվել ոչ որպես փոփոխում վարձավճարներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, ոչ էլ որպես ըստ էության հաստատուն վարձավճարներ, և այդ իսկ պատճառով, ներառված չեն վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ:

Ընկերությունը՝ որպես վարձատու. Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Ընկերությունը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը: Երբ Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես վարձատու, յուրաքանչյուր վարձակալության սկզբում այն որոշում է, թե արդյոք վարձակալությունը հանդիսանում է ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն:

Վարձակալությունը դասակարգելու համար Ընկերությունը ընդհանուր գնահատում է, թե արդյոք վարձակալությունով փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, որի դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն, իսկ հակառակ դեպքում՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Որպես այս գնահատման մաս՝ Ընկերությունը դիտարկում է որոշ հայտանիշներ, օրինակ՝ թե արդյոք վարձակալության ժամկետը ներառում է ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Ամորտիզացման ենթակա ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող լինել փոխհատուցվող: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն չափով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարն ակտիվի իրական արժեքից՝ հանած օտարման ծախսումների և օգտագործման արժեքներից առավելագույնն է: Արժեզրկման գնահատման նպատակների համար ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն մակարդակի, որի համար կան հիմնականում անկախ դրամական ներհոսքեր (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախնական արժեզրկումը վերանայվում է հնարավոր փոփոխման տեսանկյունից՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրային դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հոդվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրային դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ. Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Ընկերությունը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում. Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացումը կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահանջման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ. Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Ընկերության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղավճարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ փոխհատուցում:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը և արժեզրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ընկերությունն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքներով բանկային վարկեր, որոնց տոկոսադրույքները բանկերը կարող են վերանայել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում: Ընկերությունը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Ընկերությունը այս վարկերը դիտարկում է որպես լողացող տոկոսադրույքով վարկեր:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտը կամ կորուստը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ. Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Ընկերությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք գեշվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ. Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Ընկերությունը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Ընկերությունը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ բանկերի կողմից ֆիքսված տոկոսադրույքների փոփոխությունները ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով բանկերն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն և Ընկերությունը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքը Ընկերությունը հաշվառում է կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրամ ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես օգուտ կամ կորուստ մարումից: Եթե փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրամ ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում փոփոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ. Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ. Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Ընկերությունը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով քանի որ (i) պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և այդ պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ և (ii) նախորդված չեն որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հաշվեկշռում ներկայացվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Փոխառություններ. Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, առաջացած գործարքի ծախսերից գուտ, և համապատասխանաբար հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Փոխառության ծախսերի կապիտալացում. Փոխառության ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են այն ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, որի նախապատրաստումը ենթադրվող օգտագործման կամ վաճառքի համար պահանջում է զգալի ժամաքանակ (որակավորված ակտիվ), կապիտալացվում են որպես տվյալ ակտիվի արժեքի մի մաս, եթե կապիտալացման սկիզբը 2009թ. հունվարի 1-ին է կամ ավելի ուշ:

Կապիտալացումը սկսվում է այն պահից, երբ ա) Ընկերությունը կրում է որակավորված ակտիվի հետ կապված ծախսեր, բ) Ընկերությունը կրում է փոխառության հետ կապված ծախսեր և գ) Ընկերությունը ձեռնարկում է գործողություններ, որոնք անհրաժեշտ են ակտիվը նպատակային օգտագործման կամ վաճառքի պատրաստելու համար:

Փոխառությունների ծախսերի կապիտալացումը շարունակվում է մինչև այն պահը, երբ ակտիվները հիմնականում պատրաստ են օգտագործման կամ վաճառքի:

Ընկերությունը կապիտալացնում է փոխառությունների գծով այն ծախսերը, որոնցից հնարավոր կլինեք խուսափել, եթե այն չկատարեր որակավորված ակտիվների գծով կապիտալ ծախսումներ: Փոխառությունների գծով կապիտալացված ծախսումները հաշվարկվում են Ընկերության ֆինանսավորման միջին արժեքով (միջին կշռված տոկոսային ծախսերը վերագրվում են որակավորված ակտիվների գծով ծախսերին), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ միջոցները փոխառնվում են ուղղակիորեն որակավորված ակտիվի ձեռքբերման համար: Եթե դա տեղի է ունենում, կապիտալացվում են տվյալ փոխառության փաստացի ծախսերը, հանած տվյալ փոխատվական միջոցների ժամանակավոր ներդրումից առաջացած որևէ ներդրումային եկամուտ:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Շահութահարկ. Շահութահարկը ներկայացվում է առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում, քանի որ վերաբերում է այնպիսի գործարքների, որոնք տվյալ կամ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ հարկային մարմիններից փոխհատուցման և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկերը, բացառությամբ շահութահարկի, ճանաչվում են գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս: Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են կիրառելով հարկային դրույքները, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

Հետաձգված հարկային ակտիվները կարող են հաշվանցվել հետաձգված հարկային պարտավորությունների դիմաց միայն Ընկերության յուրաքանչյուր առանձին ընկերության շրջանակներում: Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվը գրանցվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Ընկերությունը վերահսկում է այն ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձումը, որոնք վերաբերում են դուրսորդ կազմակերպությունների շահաբաժինների գծով հարկերին կամ դրանց վաճառքից շահույթին: Ընկերությունը չի արտացոլում հետաձգված հարկային պարտավորությունները նման ժամանակավոր տարբերությունների գծով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունն ակնկալում է ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձում տեսանելի ապագայում:

Անորոշ հարկային դիրքեր. Ընկերության անորոշ հարկային դիրքերը գնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Պարտավորությունների գրանցման համար շահութահարկի դիրքերը գնահատվում են ղեկավարության կողմից այնպես, որ դիրքերի վերանայումը հարկային մարմինների կողմից չառաջացնի լրացուցիչ հարկերի գանձման անհրաժեշտություն: Գնահատումը հիմնված է այն հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունների վրա, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Տուգանքների, տուկոսների և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը:

Ավելացված արժեքի հարկ. Վաճառքին վերաբերող ավելացված արժեքի հարկի վճարման պարտավորությունը ծագում է հաճախորդներին ապրանքների հանձնման կամ ծառայությունների մատուցման ժամանակ: Գնմանը վերաբերող ԱԱՀ-ը սովորաբար հաշվանցվում է վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ-ից, ԱԱՀ-ի հարկային հաշիվը ստանալուց հետո: Հարկային մարմինները թույլատրում են ԱԱՀ-ը հաշվարկել գուտ հիմունքով: Վաճառքին և գնումներին վերաբերող ԱԱՀ-ի գումարները առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են համախառն հիմունքով և առանձին բացահայտվում են որպես ակտիվ և պարտավորություն: Դերիտորական պարտքերի արժեզրկման համար պահուստ ստեղծելու դեպքում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է պարտապանի համախառն գումարում, ներառյալ ԱԱՀ-ը:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքով՝ գազի համար և «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» սկզբունքով՝ այլ պաշարների համար: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանելով արժեզրկման համար պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայություններն ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ Ընկերությունը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ապրանքը կամ ծառայությունը ստացվում է: Եթե կա այնպիսի հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Կանոնադրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո:

Պահուստներ. Պահուստներն իրենցից ներկայացնում են Ընկերության շահույթից ձևավորված գումարները:

Լրացուցիչ վճարված կապիտալ. Լրացուցիչ վճարված կապիտալն իրենից ներկայացնում է բաժնետոմսերի հայտարարված արժեքից միակ բաժնետիրոջ կողմից ստացված կանխիկի ավելցուկ:

Շահաբաժիններ. Շահաբաժինները գրանցվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք հայտարարագրվել և հաստատվել են: Այն շահաբաժինները, որոնք հայտարարագրվել են հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո և նախքան առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների հրատարակման վավերացումը, ներկայացվում են հետագա իրադարձությունների ծանոթագրությունում:

Պահուստներ պարտավորությունների և վճարների համար. Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներն անորոշ ժամանակով և գումարով ոչ ֆինանսական պարտավորություններ են: Դրանք հաշվեզրկվում են, երբ Ընկերությունը, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի իրավաբանորեն սահմանված կամ ենթադրվող պարտավորություն և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք, ինչպես նաև հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել պարտավորության չափը:

Հասույթի ճանաչում. Հասույթը Ընկերության բնականոն գործունեության ընթացքում առաջացած եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն իրենից ներկայացնում է հատուցում, որի համար Ընկերությունն ակնկալում է իրավունք ստանալ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը հաճախորդին փոխանցելու դիմաց՝ առանց երրորդ կողմերի անունից ստացված գումարների հաշվառման: Հասույթը ճանաչվում է՝ հանած ավելացված արժեքի հարկը:

Ընկերությունը սահմանում է հետևյալ կատարման պարտավորությունները՝ բնական գազի վաճառք, բնական գազի փոխադրում և էլեկտրաէներգիայի վաճառք:

Ընկերությունը ճանաչում է բնական գազի վաճառքից ստացված հասույթը, երբ ապրանքի նկատմամբ հսկողությունը փոխանցվել է, քանի որ, երբ գազը մատակարարվում է հաճախորդին, վերջինս լիիրավ իրավունք ունի տնօրինելու այն, և առկա չեն չկատարված պարտավորություններ, որոնք կարող էին ազդել հաճախորդի կողմից ապրանքի ընդունման վրա: Ընկերությունը բնական գազը վաճառում է պայմանագրերով սահմանված ֆիքսված գնով: Դեբիտորական պարտքը ճանաչվում է, երբ ապրանքն առաքվում է հաճախորդին, քանի որ դա այն պահն է, երբ դիտարկումն անվերապահ է, քանի որ նախքան

վճարումը պահանջվում է միայն ժամանակի ընթացք:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ընկերությունը ժամանակի ընթացքում փոխանցում է ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը և, հետևաբար, կատարում է արտադրողականության պարտավորություն, և բնական գազի փոխադրման և էլեկտրաէներգիայի վաճառքի հետ կապված եկամուտները ճանաչում է ժամանակի ընթացքում, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է համապատասխան առավելություններ: Հաճախորդներին հաշիվները ներկայացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ համապատասխան օրացուցային ամսում վաճառված էլեկտրաէներգիայի/բնական գազի փաստացի ծավալի հիման վրա: Հասույթը ճանաչվում է այն գումարով, որով Ընկերությունն իրավունք ունի հաշիվ ներկայացնել, քանի որ այդ գումարն ուղղակիորեն համապատասխանում է այսօրվա դրությամբ հաճախորդի համար Ընկերության կատարված աշխատանքի արժեքին:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից Ընկերությունը չունի էական պայմանագրային ակտիվներ: Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարի գծով և հանդիսանում են Ընկերության պարտավորությունը՝ հաճախորդին փոխանցել ապրանքները կամ ծառայությունները, որոնց գծով Ընկերությունը ստացել է հատուցում: Առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում այն ներկայացված է առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում:

Բոլոր տեսակի եկամուտների գծով պայմանագրերը չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ, քանի որ պայմանագրային կողմերի միջև համաձայնեցված վճարումների պայմանները հաճախորդներին կամ Ընկերությանը չեն ապահովում ֆինանսավորումից ստացված զգալի օգուտով: Ընկերությունը չի ակնկալում պայմանագրերի ստորագրում, որտեղ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների հաճախորդին փոխանցման և վերջինիս կողմից դրանց վճարման միջև ընկած ժամանակահատվածը գերազանցում է մեկ տարին: Արպես հետևանք, Ընկերությունը չի փոփոխում գործարքի գները փողի ժամանակային արժեքի համար:

Բոլոր պարտքային գործիքների գծով տոկոսային եկամուտներն արտացոլվում են հաշվեգրման եղանակով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Նման հաշվարկը տոկոսային եկամուտների և ծախսերի մեջ ներառում է բոլոր միջնորդավճարներն ու վճարումները, որոնք վճարվել և ստացվել են պայմանագրի կողմերից, և արդյունավետ տոկոսադրույքի, գործարքի ծախսերի, ինչպես նաև բոլոր այլ պարզևավճարների կամ գեղչերի անբաժանելի մասն են կազմում:

Հատուցումներ աշխատակիցներին. Աշխատավարձը, տարեկան վճարովի արձակուրդը, ինչպես նաև հիվանդության պատճառով բացակայությունը և պարզևավճարները հաշվեգրվում են այն տարում, երբ տվյալ հատուցումները որոշող համապատասխան ծառայությունները մատուցվել են Ընկերության աշխատակիցների կողմից: Ընկերությունը չունի կենսաթոշակային կամ համանման այլ վճարումներ կատարելու իրավական կամ կառուցողական պարտականություն:

Ներկայացման փոփոխություն. Անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան գումարները ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա գումարների ներկայացմանը համապատասխանեցնելու նպատակով:

Թողարկումից հետո առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն. Թողարկումից հետո այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխություն պահանջում է Ընկերության ղեկավարության հաստատումը, ով լիազորել է այդ առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումը:

4 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ընկերությունը կատարում է գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և

գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

4 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում (շարունակություն)

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություններ 12-ում և 29-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների համար առկա փորձը: Այս ակտիվների հետ կապված ապագա տնտեսական շահույթը հիմնականում կստացվի դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հանախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Դեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացող ժամկետը, հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Ընկերության համար տնտեսական շահույթ կառաջացնեն: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. (ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, (բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրիչներից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և (գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխություններից:

Իրական արժեքի չափում

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- 1-ին մակարդակ. նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտվող):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները Ընկերությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

5 Գեռևա չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերությունը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Ընկերությունը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում: Ընկերությունը որոշել է, որ բոլոր պայմանագրերը կավարտվեն մինչ փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը:

(բ) Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները սահմանափակում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ կիրառվող բացառության շրջանակը՝ բացառելու համար այն գործարքները, որոնք առաջացնում են հավասար և հաշվանցվող ժամանակավոր տարբերություններ, օրինակ՝ վարձակալության և շահագործումից հանելու պարտավորությունների դեպքում: Փոփոխությունները գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վարձակալությանը և շահագործումից հանելու պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է ճանաչվեն ներկայացված ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբից՝ ցանկացած կուտակային հետևանքը ճանաչելով որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների ճշգրտում այդ ամսաթվի դրությամբ: Բոլոր մյուս գործարքների համար փոփոխությունները կիրառվում են այն գործարքների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբից հետո:

Փոփոխությունների կիրառումն ազդեցություն չի ունենա Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(գ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ),
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ.,
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ),
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ),
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ),
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ),
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ):

6 Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ո՛չ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

մ/ն. ՀՀ դրամ	2021թ.		2020թ.	
	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակերպություններ	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակերպություններ
Վարկեր և փոխառություններ Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	3	-	13	-
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	-	7,631	-	8,013
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	5	-	-
	27,722	1,359	39,556	1,287

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարիների համար փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները հետևյալն են.

մ/ն. ՀՀ դրամ	2021թ.		2020թ.	
	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակերպություններ	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակերպություններ
Գազի գնումներ	203,120	-	178,742	-
Եկամուտ հավատարմագրային կառավարումից	-	2,418	-	1,407
Այլ ծառայությունների և նյութերի գնումներ	132	894	31	624
Տոկոսային ծախս	116	-	113	-
Շահաբաժինների տեսքով եկամուտ	-	23	-	22
Հասույթ	-	1	-	5
Այլ եկամուտ	-	75	-	89
Այլ ծախսեր	6	-	6	21

Ղեկավար անձնակազմին հատուցումը ներկայացված է ստորև:

մ/ն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ.</i>		
- Աշխատավարձ	933	932
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	43	39
Ընդամենը	976	971

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ղեկավար անձնակազմին հատուցման հետ կապված կան հաշվեգրված պարտավորություններ 38 մ/ն. ՀՀ դրամ չափով (2020թ.՝ 37 մ/ն. ՀՀ դրամ): Կարճաժամկետ պարգևավճարները ենթակա են ամբողջությամբ վճարման 12 ամսվա ընթացքում այն ժամանակահատվածի վերջից սկսած, որի ընթացքում ղեկավարությունը տրամադրել է համապատասխան ծառայությունները:

7 Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Ներդրումներ «Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ-ում	1,310	1,310
Ներդրումներ «Ավտոգազ» ՍՊԸ-ում	353	353
Ներդրումներ «Բուխան» ՍՊԸ-ում	248	248
Ներդրումներ «Տրանսգազ» ՍՊԸ-ում	2,503	2,503
Ներդրումներ «Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ-ում	5	5
Ընդամենը	4,419	4,419

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են դուստր կազմակերպությունները.

Դուստր կազմակերպություն	Գրանցման երկիր	2021թ. Սեփականություն/ Ձայնի իրավունք	2020թ. Սեփականություն/ Ձայնի իրավունք
«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Ավտոգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Բուխան» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Տրանսգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%

Դուստր կազմակերպությունների հիմնական գործունեությունն է.

«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ-ն արտադրում է գազասարքավորումներ, ինչպես նաև բնագավառին առնչվող այլ սարքավորումներ:

«Ավտոգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է սեղմված գազի պահեստավորում և վաճառք, ավտոգազալիցքավորման կայանների շահագործում և տեխնիկական սպասարկում, գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրում:

«Բուխան» ՍՊԸ-ն իրականացնում է հեղուկ գազի գնում և հետագա վերավաճառք, հեղուկ գազի բալոնների նորոգում և վկայագրում, ինչպես նաև գազալիցքավորման կայանների շահագործում:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բնական գազի փոխադրում և գազի ստորգետնյա պահեստարանների կառավարում:

«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ-ն մատուցում է կապի և SS ծառայություններ:

8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի շարժերը հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Խողովակա- կաշարեր և հորեր	Այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2020թ.	76,627	198,818	194,569	3,740	473,754
Ավելացումներ	23	-	762	2,697	3,482
Օտարումներ	-	(19)	(300)	(42)	(361)
Վերադասակարգումներ	14	923	1,856	(2,793)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	76,664	199,722	196,887	3,602	476,875
Ավելացումներ	47	37	1,562	10,876	12,522
Օտարումներ	-	(29)	(245)	(208)	(482)
Վերադասակարգում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների կազմից	-	10,956	-	-	10,956
Վերադասակարգումներ	(1)	5,699	2,842	(8,540)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	76,710	216,385	201,046	5,730	499,871
Մաշվածություն					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2020թ.	(7,055)	(103,012)	(61,522)	(330)	(171,919)
Մաշվածություն	(1,153)	(5,842)	(4,775)	-	(11,770)
Արժեզրկում	-	-	(20)	(1)	(21)
Օտարումներ	-	69	301	1	371
Վերադասակարգումներ	(6)	9	(3)	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	(8,214)	(108,776)	(66,019)	(330)	(183,339)
Մաշվածություն	(736)	(5,966)	(3,203)	-	(9,905)
Արժեզրկում	1	(293)	(77)	(63)	(432)
Օտարումներ	-	23	240	138	401
Վերադասակարգում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների կազմից	-	(1,142)	-	-	(1,142)
Վերադասակարգումներ	(7)	3	4	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	(8,956)	(116,151)	(69,055)	(255)	(194,417)
Հաշվեկշռային արժեք					
Առ 1 հունվարի 2020թ.	69,572	95,806	133,047	3,410	301,835
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	68,450	90,946	130,868	3,272	293,536
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	67,754	100,234	131,991	5,475	305,454

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա 9,905 մլն. ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 11,770 մլն. ՀՀ դրամ) ընդհանուր մաշվածության ծախսից 9,281 մլն. ՀՀ դրամը (2020թ.՝ 11,167 մլն. ՀՀ դրամը) ներառված է վաճառքի ինքնարժեքում (տես Ծանոթագրություն 20), 319 մլն. ՀՀ դրամը (2020թ.՝ 316 մլն. ՀՀ դրամը)՝ ընդհանուր և վարչական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 22) և 305 մլն. ՀՀ դրամը (2020թ.՝ 287 մլն. ՀՀ դրամը)՝ այլ գործառնական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 23):

9 Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար

Ոչ ընթացիկ ակտիվների համար կատարված կանխավճարների շարժը հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Կանխավճարներ հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու համար
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2020թ.	35
Ավելացումներ	1,269
Անավարտ շինարարության կազմ վերադասակարգված կանխավճարներ՝ համապատասխան ապրանքները և ծառայությունները ստանալուց հետո	(1,261)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	43
Ավելացումներ	2,202
Անավարտ շինարարության կազմ վերադասակարգված կանխավճարներ՝ համապատասխան ապրանքները և ծառայությունները ստանալուց հետո	(1,614)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	631

10 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների շարժը հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խողովակաշար
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2020թ.	11,080
Մաշվածություն	(466)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացում	59
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	10,673
Մաշվածություն	(323)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացում	10
Վերադասակարգում հիմնական միջոցների կազմ	(9,814)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ապանանաչում	(546)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	-

Ընդհանուր մաշվածության ծախսն արտացոլվել է վաճառքի ինքնարժեքի կազմում:

11 Պաշարներ

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2021թ.	2020թ.
Գազ գազապահեստարաններում և խողովակաշարերի համակարգում	7,134	8,876
Հումք և այլ նյութեր	10,888	8,993
Այլ պաշարներ	127	69
Ընթացիկ տարում պաշարների դուրսգրում	(1,336)	(1,525)
Ընդամենը պաշարներ	16,813	16,413

2021թ-ին վաճառքի ինքնարժեքում ներառված պաշարների ծախսը կազմել է 205,318 մլն. ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 192,228 մլն. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 20:

12 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր		
- Ձեռնարկություններ	22,999	27,252
- Բնակչություն	17,889	17,111
Այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	14,216	15,016
Հանած՝ արժեզրկման կորստի գծով պահուստ	(6,880)	(7,322)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	48,224	52,057
Փոխհատուցելի հարկեր	1	3
Կանխավճարներ	260	595
Միասնական հաշվի մնացորդ	152	232
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	48,637	52,887

Ընկերությունն ընտրել է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված անցման մեթոդը ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման համար, և օգտագործում է այն բոլոր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային կորուստների համար:

Պարտքային ռիսկին Ընկերության ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն երկրին բնորոշ պարտագանցման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Ընկերության գրեթե բոլոր հաճախորդների համար առաջնային աշխարհագրական շուկան Հայաստանի Հանրապետությունն է:

Ընկերությունն ապրանքներ է վաճառում և ծառայություններ է մատուցում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Ընկերության հատույթի մոտ 9% (2020թ-ին՝ 10%) վերագրելի է մեկ հաճախորդի հետ իրականացվող վաճառքի գործառնություններին:

Ընկերությունը չի պահանջում գրավ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում հաճախորդների համար

Ընկերությունն օգտագործում է պահուստավորման մատրից բոլոր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ստացվելիք առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որը ներառում է մեծ թվով փոքր գումարով մնացորդներ:

Կորստի մակարդակը հաշվարկվում է «roll rate» մեթոդով, որը հիմնված է այն հավանականության վրա, որ դեբիտորական պարտքը կանցնի ժամկետանցությունից մինչև դուրս գրում հաջորդական փուլերով: «Roll rate»-երը հաշվարկվում են առանձին հիմունքով տարբեր սեզոններում պարտքային ռիսկին ենթարկվածության համար՝ հիմք ընդունելով գնված ծառայության տեսակը: Կորուստների դրույքը հիմնված է վերջին երեք տարիների ընթացքում կրած փաստացի պարտքային կորուստների վրա: Խմբային հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի համար կիրառվում է արժեզրկման 100% ավելի քան 365 օր ժամկետանց հաճախորդների համախառն առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով: Պակաս ժամկետով ժամկետանց առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կիրառվում են արժեզրկման ավելի ցածր դրույքներ:

12 Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դերիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	9,910	(14)	(0.1%)	9,896
1 - 30 օր ժամկետանց	189	(4)	(2.1%)	185
31 - 90 օր ժամկետանց	17	(1)	(5.9%)	16
91 - 180 օր ժամկետանց	22	(5)	(22.7%)	17
181 - 365 օր ժամկետանց	69	(53)	(76.8%)	16
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	250	(250)	(100.0%)	-
	10,457	(327)	(3.1%)	10,130

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	17,720	(12)	(0.1%)	17,708
1 - 30 օր ժամկետանց	59	(1)	(1.7%)	58
31 - 90 օր ժամկետանց	10	(1)	(10.0%)	9
91 - 180 օր ժամկետանց	5	(1)	(20.0%)	4
181 - 365 օր ժամկետանց	41	(32)	(78.0%)	9
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	54	(54)	(100.0%)	-
	17,889	(101)	(0.6%)	17,788

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դերիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	9,945	(14)	(0.1%)	9,931
1 - 30 օր ժամկետանց	515	(14)	(2.7%)	501
31 - 90 օր ժամկետանց	39	(5)	(12.8%)	34
91 - 180 օր ժամկետանց	18	(6)	(33.3%)	12
181 - 365 օր ժամկետանց	162	(135)	(83.3%)	27
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	147	(147)	(100.0%)	-
	10,826	(321)	(3.0%)	10,505

12 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

մլն. ՀՀ դրամ	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	16,770	(4)	(0.0%)	16,766
1 - 30 օր ժամկետանց	208	(1)	(0.5%)	207
31 - 90 օր ժամկետանց	37	(2)	(5.4%)	35
91 - 180 օր ժամկետանց	15	(3)	(20.0%)	12
181 - 365 օր ժամկետանց	67	(36)	(53.7%)	31
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	14	(14)	(100.0%)	-
	17,111	(60)	(0.4%)	17,051

Իրավաբանական անձանց գծով դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը գերազանում է 1 մլրդ. ՀՀ դրամը, Ընկերությունը գնահատում է անհատական հիմունքով: Ընկերությունը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք դասում է պարտքային ռիսկի համապատասխան դասին՝ հիմք ընդունելով այն տվյալները, որոնք օգտագործվում են վնասի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում առկա տեղեկատվություն) և կիրառելով պարտքի վերաբերյալ փորձագիտական դատողություն: Պարտքային ռիսկի մակարդակները որոշվում են կիրառելով որակական և քանակական գործոնները, որոնք ծառայում են որպես պարտագանգման ռիսկի հայտանիշ և համընկնում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշերի սահմանումների հետ: Անհատական հիմունքով գնահատվող դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմք ընդունելով ժամկետանցության կարգավիճակը և վերջին երկու տարիների ընթացքում պարտքային կորուստներ կրելու փաստացի փորձը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

մլն. ՀՀ դրամ	Զարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	20,474	6,284	26,758
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(168)	(6,284)	(6,452)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	20,306	-	20,306

Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 20,474 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 6,284 մլն. ՀՀ դրամ գումարով դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

12 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	24,623 (122)	6,819 (6,819)	31,442 (6,941)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	24,501	-	24,501

Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 24,623 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 6,819 մլն. ՀՀ դրամ գումարով դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

Ստորև ներկայացված է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժը:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2021թ.	2020թ.
Արժեզրկման պահուստն առ 1 հունվարի	7,322	14,746
Տարվա ընթացքում պահուստի գուտ ավելացում	111	280
Տարվա ընթացքում պահուստի գումարի դիմաց դուրս գրված գումարներ	(553)	(7,704)
Արժեզրկման պահուստն առ 31 դեկտեմբերի	6,880	7,322

Ընկերության հաճախորդներից ոչ մեկին չի տրվել արտաքին վարկանիշ: Ընկերության հաճախորդների մեծամասնությունն ավելի քան 10 տարվա առևտրային հարաբերությունների պատմություն ունի Ընկերության հետ, քանի որ հիմնադրման օրվանից Ընկերությունը միակ լիցենզավորված ընկերությունն է, որը մատուցում է գազի բաշխման և գազի մատակարարման ծառայություններ:

13 Ժամկետային ավանդներ

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ	536	517
«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ	245	258
Ընդամենը ժամկետային ավանդներ	781	775

Ժամկետային ավանդները տեղաբաշխված են Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված (2020թ.՝ Հայաստանի լավագույն տասնյակում, ընթացիկ և ոչ արժեզրկված): Տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում: Ընկերության դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մեծ մասը պահվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշով հայկական բանկերում, և Ընկերությունը չի սկսել կատարի իրենց պարտականությունները:

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Ցպահանջ բանկային հաշիվներ	10,308	9,435
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	4,676	4,522
Առձեռն դրամական միջոցներ	5	16
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,989	13,973

Ֆինանսական գործարքները, որոնք չեն պահանջել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառված են առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունից ներկայացված են Ծանոթագրություն 27-ում:

15 Կանոնադրական կապիտալ

մլն. ՀՀ դրամ	Թողարկված բաժնետոմսերի քանակ (հազարներով)	Սովորական բաժնետոմսեր՝ գուտ գործարքի հետ կապված ծախսերից
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	73,808	370,932
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	73,808	370,932

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր հայտարարված քանակը կազմում է 73,807,598 բաժնետոմս (2020թ.՝ 73,807,598 բաժնետոմս), յուրաքանչյուր բաժնետոմսը 5,026.5 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Կանոնադրական կապիտալում ներառված գործարքների ծախսի գումարը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի դրությամբ կազմում է 62 մլն. ՀՀ դրամ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի դրությամբ բոլոր թողարկված սովորական բաժնետոմսերն ամբողջովին վճարված են:

16 Վարկեր և փոխառություններ

մյն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Ոչ ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ	50,389	11,001
Ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	50,389	11,001
Ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ	2,183	46,540
Ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	2,183	46,540
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	52,572	57,541

Ընկերության վարկերը և փոխառություններն արտահայտված են հետևյալ արժույթներով.

մյն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Ոչ ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ արտահայտված. - ԱՄՆ դոլարով	50,389	11,001
Ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	50,389	11,001
Ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ արտահայտված. - ԱՄՆ դոլարով	2,183	46,540
Ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	2,183	46,540
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	52,572	57,541

Վարկերի և փոխառությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները հետևյալն են.

մյն. ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք		Իրական արժեք	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
Վարկեր և փոխառություններ	52,572	57,541	52,572	57,541
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	52,572	57,541	52,572	57,541

16 Վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

վն. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.				31 դեկտեմբերի 2020թ.		
	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարի	Անավանական արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ ան արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով չապահովված բանկային վարկեր	ԱՄՆ դոլար	Libor+4%	2024	53,022	52,569	57,714	57,527
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	5.04%	2021	3	3	13	13
Գրավով չապահովված բանկային վարկեր	ԱՄՆ դոլար	7%	2021	-	-	1	1
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ				53,025	52,572	57,728	57,541

Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած զուտ պարտքի համեմատում

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացվում է զուտ պարտքի և Ընկերության ֆինանսական գործունեության արդյունքում առաջացած պարտավորությունների փոփոխության վերլուծությունը 2021թ. և 2020թ. համար: Սույն պարտավորությունների հոդվածներն արտացոլվում են առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում՝ որպես ֆինանսավորում:

վն. ՀՀ դրամ	Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից	
	2021թ.	2020թ.
Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած զուտ պարտավորություն առ 1 հունվարի	57,541	52,692
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	5,946	20,399
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(95,650)	(97,736)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(89,704)	(77,337)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(4,915)	4,590
Այլ փոփոխություններ		
Կրեդիտորական պարտքերից վերադասակարգում (Ծանոթագրություն 27)	89,723	77,451
Տոկոսի հաշվեգրում	3,101	3,043
Վճարված տոկոսներ	(2,836)	(2,640)
Այլ ոչ դրամային շարժ	(338)	(258)
Զուտ պարտավորություն առ 31 դեկտեմբերի	52,572	57,541

17 Պետական շնորհներ

Ընկերությունը ձեռք է բերել պետական շնորհներ ավտոմատացված գազաչափման համակարգի կառուցման համար և ճանաչել է դրանք հետաձգված եկամտի կազմում հետևյալ կերպ.

վն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Հետաձգված եկամուտ առ 1 հունվարի	170	208
Հետաձգված եկամտի ամորտիզացիա՝ համապատասխան ակտիվի մաշվածության հետ համադրելու համար	(38)	(38)
Հետաձգված եկամուտ առ 31 դեկտեմբերի	132	170

18 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	29,948	41,549
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	1,396	919
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում անորտիզացված արժեքով	31,344	42,468
Վճարվելիք հարկեր	1,373	1,507
Ստացված կանխավճարներ	1,192	1,151
Աշխատակիցներին հատուցման գծով հաշվեգրված ծախսեր	6,990	6,834
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	40,899	51,960

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 27,734 մլն. ՀՀ դրամ առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքերն արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 39,658 մլն. ՀՀ դրամ), որոնցից 27,712 մլն. ՀՀ դրամ պարտքերը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 39,549 մլն. ՀՀ դրամ), իրենցից ներկայացնում են բնական գազի գնման գծով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը (Ծանոթագրություն 6 և Ծանոթագրություն 27):

19 Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի

Ընկերությունը հասույթը հիմնականում ստանում է գազի և էլեկտրաէներգիայի բաշխումից և վաճառքից:

«Ստուգված ծառայություններ» հոդվածը ներառում է հյուրանոցային ծառայություններից, էլեկտրական ցանցին միացման աշխատանքներից, հաճախորդների գազի բաշխման համակարգերի և գազի սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումից, ինչպես նաև կրթական և մարզասպորտային ծառայություններից ստացված եկամուտը: Ամբողջ հասույթը, բացառությամբ հյուրանոցային ծառայությունների գծով հասույթի, ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում:

Ամբողջ հասույթը հաճախորդների հետ պայմանագրերից է և մանրամասնեցված է հետևյալ կերպ:

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Գազի վաճառք	260,307	216,811
Էլեկտրաէներգիայի վաճառք	219	28,396
Ստուգված ծառայություններ	6,026	4,764
Այլ	4	9
Ընդամենը հասույթ	266,556	249,980

2021թ-ին գազի իրացումից ստացված հասույթի անը համեմատական ժամանակաշրջանի համեմատությամբ պայմանավորված է վաճառված գազի ծավալի մոտ 17% աճով և միջին սակագների մոտ 3% ավելացումով:

Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգաբլոկը չի շահագործվել 2020թ-ին, քանի որ ՋԷԿ-ի արտադրած էլեկտրաէներգիայի պահանջարկը կապված է Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկ հաշվեկշռի հետ: Այնուամենայնիվ, 2022թ-ից Ընկերությունը տարեկան կստանա մոտ 32 մլն. ԱՄՆ դոլար հզորության վճար, եթե ՋԷԿ-ը չաշխատի:

20 Վաճառքի ինքնարժեք

(ա) Գազի բաշխման և այլ հասույթի ինքնարժեք

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Գազի գնման ծախս	199,378	165,923
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	12,718	13,210
Մաշվածություն	9,583	9,082
Գազի փոխադրման ծախսեր	3,218	2,874
Տեխնոլոգիական կորուստներ (սեփական կարիքներ)	7,969	6,802
Ծառայություններ, նորոգում և սպասարկում	7,097	5,314
Գազից բացի այլ պաշարների ծախս	2,448	1,916
Այլ ծախսեր	487	355
Ընդամենը գազի բաշխման և այլ հասույթի ինքնարժեք	242,898	205,476

(բ) Էլեկտրաէներգիայի վաճառքի ինքնարժեք

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Գազի գնման ծախս	187	20,959
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	837	1,115
Մաշվածություն	117	2,612
Ծառայություններ, նորոգում և սպասարկում	164	227
Գազից բացի այլ պաշարների ծախս	87	556
Այլ ծախսեր	2	2
Ընդամենը էլեկտրաէներգիայի վաճառքի ինքնարժեք	1,394	25,471
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք	244,292	230,947

21 Այլ գործառնական եկամուտ

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Եկամուտ հավատարմագրային կառավարումից	2,418	1,407
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	768	311
Արտարժույթի փոխարկումից եկամուտ	502	652
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից՝ հանած կորուստը	491	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի վերականգնում (Ծանոթագրություն 12)	310	52
Վարձակալությունից եկամուտ	203	202
Հիմնական միջոցների օտարումից գուտ օգուտ	44	62
Եկամուտ պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստի հակադարձումից	52	34
Եկամուտ շնորհված հիմնական միջոցներից	38	38
Շահաբաժինների տեսքով եկամուտ	23	22
Չուտ օգուտ այլ պաշարների վաճառքից	18	3
Հիմնական միջոցների արժեզրկման վերականգնում	10	61
Այլ եկամուտ	339	168
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	5,216	3,012

22 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	5,984	6,130
Վճարումների հավաքագրման ծախսեր	1,004	913
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	334	123
Մաշվածություն	319	316
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	135	87
Կոմունալ ծախսեր	115	123
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	88	117
Հեռահաղորդակցման ծախսեր	57	124
Մասնագիտական ծառայությունների ծախսեր	54	54
Բանկային ծախսեր	19	316
Իրացման ծախսեր	9	5
Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր	795	702
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	8,913	9,010

23 Այլ գործառնական ծախսեր

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Արտարժույթի փոխարկման գծով ծախսեր	500	-
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	434	20
Ֆինանսական ակտիվների և պայմանագրի գծով ակտիվների արժեզրկում (Ծանոթագրություն 12)	420	332
Վճարումներ ՀԾԿՀ-ին	346	310
Մաշվածություն	305	287
Պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստ	93	475
Սոցիալական ենթակառուցվածքի պահպանման ծախսեր	40	231
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից առևտրային կրեդիտորական/դեբիտորական պարտքերի և դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	-	2,910
Այլ ծախսեր	691	471
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	2,829	5,036

24 Ֆինանսական եկամուտ

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից վարկերի և փոխառությունների գծով	4,510	-
Տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից	199	41
Տոկոսային եկամուտ ժամկետային ավանդներից	43	44
Այլ տոկոսային եկամուտ	3	3
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ	4,755	88

25 Ֆինանսական ծախսեր

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Տոկոսային ծախս	3,101	3,043
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից վարկերի և փոխառությունների գծով	-	4,628
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	3,101	7,671

26 Շահութահարկ

(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի բաղադրիչները

Շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է հետևյալը.

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Հետաձգված հարկ	2,812	1,370
Շահութահարկի գծով ծախս	2,812	1,370

(բ) Շահույթի կամ վնասի՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով և շահութահարկի գծով ծախսի համադրում

Ընկերության 2021թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքաչափը 18% (2020թ-ին՝ 18%): Հարկերի գծով ակնկալվող և իրական ծախսի համադրումը ներկայացված է ստորև.

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	17,392	416
Տեսականորեն հաշվարկված հարկի (ծախս)/փոխհատուցում օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույքաչափով (2020թ-ին՝ 18%)	(3,131)	(75)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը.		
- Չհարկվող եկամուտ	2,136	1,101
- Չնվազեցվող ծախսեր	(1,195)	(2,396)
Ճանաչված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխություն (հետաձգված հարկային ակտիվների դուրսգրման կամ հակադարձման հետևանքով)	(528)	-
Պակաս/(ավել) ներկայացված նախորդ տարիներում	(94)	-
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(2,812)	(1,370)

26 Ծահույթահարկ (շարունակություն)

(գ) Նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնաս

Նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնասի մարման ժամկետներն են.

մյն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Կուտակված հարկային վնասի մարման ժամկետները լրանում են հետևյալ ամսաթվերին.		
- 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին	406	499
- 2026թ. դեկտեմբերի 31-ին	253	-
Ընդամենը նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնաս	659	499

(դ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՄ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը ներկայացված է ստորև և գրանցված է 18% (2020թ.՝ 18%) դրույքաչափով:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

մյն. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2021թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	2,028	(2,346)	(318)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(1,921)	1,921	-
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	1,645	(1,645)	-
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	11	1	12
Պաշարներ	257	(51)	206
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,658	125	1,783
Վարկեր և փոխառություններ	(31)	(50)	(81)
Պետական շնորհներ	(16)	9	(7)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	429	(429)	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	265	(507)	(242)
Նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնաս	499	160	659
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	4,824	(2,812)	2,012
Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	4,824	(2,812)	2,012

26 Ծահույթահարկ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

մլն. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2020թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	3,121	(1,093)	2,028
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(1,994)	73	(1,921)
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	1,645	-	1,645
Պաշարներ	309	(52)	257
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	9	2	11
Տրամադրված փոխառություններ	247	(247)	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,931	(273)	1,658
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	80	(80)	-
Վարկեր և փոխառություններ	(69)	38	(31)
Պետական շնորհներ	(24)	8	(16)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	426	3	429
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(207)	472	265
Նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնաս	720	(221)	499
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	6,194	(1,370)	4,824
Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	6,194	(1,370)	4,824

27 Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն

Ֆինանսական գործարքները, որոնք չեն պահանջել կանխիկ միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառվել են առանձին դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվությունից, հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից՝ գազի գծով կրեդիտորական պարտքի վերակազմավորման ձևով	89,723	77,451
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն	89,723	77,451

2019թ. ապրիլի 1-ից, եթե կապակցված կողմի հետ բնական գազի առքուվաճառքի պայմանագրի պարտքը չի վճարվում սահմանված մարման ժամկետից հետո 35 օրվա ընթացքում, ապա այն վերակազմավորվում է որպես փոխառություն՝ տարեկան 5.04% տոկոսադրույքով:

28 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի այս առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական դեպքեր. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների՝ Ընկերության գործունեության և գործարքների նկատմամբ դրանք կիրառելիս: Հետևաբար, ղեկավարության հարկային դիրքորոշումը և այդ դիրքորոշումը հիմնավորող պաշտոնական թղթակցությունը կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հայաստանի Հանրապետության հարկային վարչարարությունն աստիճանաբար խստանում է, ներառյալ այն փաստը, որ առկա է այն հարկային գործարքների ստուգման առավել բարձր հավանականություն, որոնք չունեն հստակ գործարար նպատակ կամ կապված են հարկային օրենսդրությանը չհամապատասխանող կողմերի հետ: Ֆիսկալ ժամանակաշրջանը հարկերի մասով բաց է մնում հարկային մարմինների կողմից ստուգման՝ ստուգումն անցկացնելու տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների համար: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

Կապիտալ ծախսումների պարտավորություններ. 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի կապիտալ ծախսումներ պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների գծով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ բացակայում էին):

Գործառնական վարձակալման պայմանագրեր. Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը հանդիսանում է վարձակալ, գործում է մեկ ամիս առաջ ծանուցմամբ պայմանագիրը չեղյալ համարելու պայմանը: Ղեկավարությունն էական չի համարում ապագա վարձակալական վճարների այն մասնաբաժնի ընդհանուր գումարը, որը չի կարող չեղյալ համարվել:

Շրջակա միջավայրի պահպանություն. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համակարգը զարգանում է, և պետական մարմինների դիրքորոշումն այդ համակարգը ներդնելու հարցում շարունակաբար փոփոխվում է: Ընկերությունը պարբերաբար գնահատում է իր պարտավորությունները շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համաձայն: Երբ պարտավորությունները որոշվում են, դրանք անմիջապես ճանաչվում են: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են ծագել գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական իրավական համակարգի կամ օրենսդրության փոփոխման հետևանքով, չեն կարող գնահատվել, սակայն կարող են էական լինել: Գործող օրենսդրության ընթացիկ կիրառման պայմաններում ղեկավարությունը կարծում է, որ չկան շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելու հետևանքով առաջացած նշանակալի պարտավորություններ:

29 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունում ռիսկերի կառավարման գործառույթն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի նկատմամբ: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառույթի առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև, ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառույթները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Պարտքային ռիսկն առաջանում է Ընկերության կողմից վարկավորման պայմաններով վաճառք իրականացնելու և մյուս կողմերի հետ ֆինանսական ակտիվներ առաջացնող այլ գործարքներ իրականացնելու արդյունքում: Խմբի առավելագույն պարտքային ռիսկն ըստ ակտիվների դասակարգման արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝ առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

29 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ընկերությունը կառավարում է իր պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ կոնտրագենտի կամ կոնտրագենտների խմբի գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Պարտքային ռիսկի սահմանափակումները պարբերաբար հաստատվում են ղեկավարության կողմից: Այդ ռիսկերն անընդհատ վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան կամ առավել հաճախակի վերանայման:

Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկում է չվճարված առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունն ըստ ժամկետայնության և միջոցներ է ձեռնարկում ժամկետանց մնացորդների մասով: Հետևաբար, ղեկավարությունը տեղին է համարում տրամադրել վարկային ռիսկի ժամկետայնության վերաբերյալ և այլ տեղեկատվություն, ինչպես բացահայտված է Ծանոթագրություն 12-ում:

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման ազդեցությանը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ հինգ կոնտրագենտ (2020թ.՝ հինգ կոնտրագենտ) 1,000 մլն. ՀՀ դրամից ավել ընդհանուր դեբիտորական պարտքերի մնացորդներով: Այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 25,181 մլն. ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 38,571 մլն. ՀՀ դրամ) կամ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 46%-ը (2020թ.՝ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 64%-ը):

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերի: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Ընկերությունը սահմանում է ռիսկի այն մակարդակը, որը կարող է ընդունվել, ինչն էլ վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերից դուրս վնասների առաջացումն այն դեպքերում, երբ տեղի են ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր:

Ստորև ներկայացված շուկայական ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործոնի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործոնները: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործոններում փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր ռիսկերի նկատմամբ խոցելիության մակարդակի համար՝ ըստ արժույթի և ընդհանուր առմամբ: Դիրքերը վերահսկվում են ամսական կտրվածքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Ընկերության՝ արժույթի փոխարկման հետ կապված ռիսկին ենթարկվածությունը:

	Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.		
	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
մլն. ՀՀ դրամ						
ԱՄՆ դոլար	247	(80,306)	(80,059)	208	(97,205)	(96,997)
Եվրո	128	(8)	120	88	(1)	87
Ռուսական ռուբլի	70	(28)	42	75	(13)	62
Ընդամենը	445	(80,342)	(79,897)	371	(97,219)	(96,848)

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն դիտարկվում որպես որևէ էական արժույթային ռիսկ առաջացնող:

29 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի կամ վնասի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

մլն. ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Մինչև հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը		
ԱՄՆ դոլարի ամրապնդում 10%-ով (2020թ.՝ ամրապնդում 10%-ով)	(8,006)	(9,700)
ԱՄՆ դոլարի անկում 10%-ով (2020թ.՝ անկում 10%-ով)	8,006	9,700
Եվրոյի ամրապնդում 10%-ով (2020թ.՝ ամրապնդում 10%-ով)	12	9
Եվրոյի անկում 10%-ով (2020թ.՝ անկում 10%-ով)	(12)	(9)

Ենթարկվածությունը հաշվարկվել է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթից բացի այլ արժույթով արտահայտված դրամական մնացորդների համար:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքի վրա ազդող ռիսկին, որն առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների հետևանքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Ընկերության ենթարկվածության աստիճանը տոկոսադրույքի ռիսկին: Աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներով արտահայտված գումարային չափերը, որոնք դասակարգված են՝ ելնելով այն հանգամանքից, թե որն է ավելի վաղ՝ պայմանագրային տոկոսադրույքի վերասահմանումը, թե մարման ժամկետը:

մլն. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2021թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	5,704	-	5,104	5,744	16,552
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(27,715)	-	-	(52,569)	(80,284)
Չուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	(22,011)	-	5,104	(46,825)	(63,732)
31 դեկտեմբերի 2020թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	2,350	715	150	-	3,215
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(39,562)	(23,038)	(22,994)	(11,497)	(97,091)
Չուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	(37,212)	(22,323)	(22,844)	(11,497)	(93,876)

Ընկերությունը չունի տոկոսադրույքի ռիսկերի կառավարման համար ընդունված պաշտոնական քաղաքականություն և ընթացակարգեր, քանի որ դեկավարությունը համարում է, որ այս ռիսկն էական չէ Ընկերության գործունեության համար:

29 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ընկերությունը վերահսկում է տոկոսադրույքներն իր ֆինանսական գործիքների համար: Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ հիմնված հիմնական ղեկավար անձնակազմի կողմից դիտարկված հաշվետվությունների վրա:

Տարեկան %	2021թ.			2020թ.		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո
Ակտիվներ						
Տրամադրված փոխառություններ	-	-	-	0 – 12.0	-	-
Ժամկետային ավանդներ	6 – 9.85	2.45	-	6 – 9.25	2.45	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1.0 – 5.0	-	-	1.0 – 5.0	-	-
Պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	-	5.04 – 7.0	-	-	5.04 – 7.0	-

Վերը ներկայացված աղյուսակում «-» նշանը նշանակում է, որ Ընկերությունը չունի համապատասխան արժույթով ակտիվներ կամ պարտավորություններ:

Դրամական միջոցների զգայնության վերլուծություն փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքների համար

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունը 100 բազիսային կետով կավելացներ (կնվազեցներ) շահույթը կամ վնասը մինչև հարկումը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես արտարժույթի փոխարժեքները, կմնան անփոփոխ:

մլն. ՀՀ դրամ	Շահույթ կամ վնաս		Սեփական կապիտալ	
	100 բլ ան	100 բլ նվազում	100 բլ ան	100 բլ նվազում
2021թ.				
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	(526)	526	(431)	431
Դրամական հոսքերի զգայնություն	(526)	526	(431)	431
2020թ.				
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	(575)	575	(472)	472
Դրամական հոսքերի զգայնություն	(575)	575	(472)	472

Տոկոսադրույքի մակարդակի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարումը համարվել է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության վերահսկմամբ:

Այլ գնային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկված չէ բաժնեմասային գնի ռիսկի:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, երբ կազմակերպությունը դժվարանում է ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունների կատարման ժամանակ: Ընկերությունն օրական կտրվածքով առնչվում է դրամական միջոցների պահանջի խնդրին:

Իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Ընկերության ֆինանսական բաժնի կողմից: Ղեկավարությունն ամսական կտրվածքով վերահսկում է Ընկերության դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները:

29 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ֆինանսական բաժինը վերահսկում է Ընկերության դիրքն ամսական կտրվածքով, ինչպես նաև նոր հնարավոր վարկերի և փոխառությունների ձեռքբերման ընթացքում իրականացվող գնահատման ժամանակ և հաշվետվություն է պատրաստում և ներկայացնում Ընկերության Ֆինանսական տնօրենին, որը վերջնական պատասխանատվություն է կրում իրացվելիության պահանջվող մակարդակը պահպանելու համար:

Ընկերությունն աշխատում է պահպանել կայուն ֆինանսավորման հիմք, որն առաջնայնորեն բաղկացած է բանկերին վճարվելիք գումարներից և պարտքային արժեթղթերից: Ընկերությունը ֆինանսական միջոցների ներդրումներ է կատարում իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացված փաթեթում, որպեսզի արագորեն և անմիջականորեն բավարարել չնախատեսված իրացվելիության պահանջները: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության իրացվելիության փաթեթը բաղկացած է ժամկետային ավանդներից (Ծանոթագրություն 13) և դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից (Ծանոթագրություն 14): Ըստ ղեկավարության գնահատման՝ իրացվելի պորտֆելը կարող է իրացվել կանխիկով մեկ օրվա ընթացքում՝ չնախատեսված իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար:

Իրացվելիության դիրքը վերահսկվում է, և Ընկերության ֆինանսական բաժինը պարբերաբար իրականացնում է իրացվելիության սթրես-թեստ՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել խիստ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ:

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ցույց են տալիս պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ իրենց պայմանագրային մնացորդային ժամկետայնությամբ: Ժամկետայնության աղյուսակում բացահայտված գումարները պայմանագրային չգեղչված դրամական միջոցների հոսքեր են, ներառյալ ապագա տոկոսային վճարները և համախառն փոխատվական պարտավորությունները: Այդ չգեղչված դրամական միջոցների հոսքերը տարբերվում են առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ ներառված գումարից, քանի որ առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության գումարը հիմնված է գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	3	1,103	1,094	54,524	56,724
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	31,344	-	-	-	31,344
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները					
	31,347	1,103	1,094	54,524	88,068

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	13	24,088	23,617	11,621	59,339
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	2,388	-	-	2,388
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	42,468	-	-	-	42,468
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները					
	42,481	26,476	23,617	11,621	104,195

30 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման ժամանակ Ընկերության նպատակներն են. պահպանել Ընկերության կարողությունը՝ շարունակելու իր գործունեությունն անընդհատության սկզբունքով՝ ապահովելով հատուցում բաժնետերերին և օգուտներ շահառուների այլ խմբերին և հաստատել կապիտալի օպտիմալ կառուցվածք՝ նվազեցնելով կապիտալի արժեքը: Կապիտալի կառուցվածքը հաստատելու և ճշգրտելու համար Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ նվազեցնելով պարտքը: Ընկերությունը դիտարկում է կառավարման ներքո գտնվող ընդհանուր կապիտալը՝ որպես սեփական կապիտալ, ինչպես այն ցույց է տրված առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից կառավարվող կապիտալի չափը 301,032 մլն. ՀՀ դրամ է (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 286,452 մլն. ՀՀ դրամ):

31 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում են ստացվել նույն վարկային ռիսկ և մնացորդային մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքներն ընթացիկ տոկոսադրույքով գեղչելիս: Չեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները կախված են կոնտրագենտի վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվել է օգտագործելով գնահատման մեթոդներ: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը գնահատվում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերով՝ գեղչելով նույն վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամանակաշրջանից հետո մարվող պարտավորությունների («պահանջի դեպքում մարման ենթակա պարտավորություններ») իրական արժեքը գնահատվում է որպես պահանջի դեպքում մարման ենթակա գումար՝ գեղչված սկսած պարտավորությունը մարելու հնարավոր պահանջի ներկայացման առաջին ամսաթվից: Գործածված գեղչված տոկոսադրույքները տատանվում են տարեկան 5%-ից մինչև տարեկան 11%-ը՝ կախված պարտավորության տևողությունից և արժույթից:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

32 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների

Չափման նպատակների համար ՖՀՄՍ 9-ը «Ֆինանսական գործիքներ» դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ, (գ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ և (դ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա (i) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով պարտադիր չափվող ակտիվներ և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանվել են որպես այդպիսիք սկզբնական ճանաչման ժամանակ կամ հետագայում: Բացի այդ, ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերը ներկայացնում են առանձին կատեգորիա:

32 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների (շարունակություն)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ամորտիզացված արժեքով 2021թ.
Ակտիվներ	
Տրամադրված փոխառություններ	
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 12)	-
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, զուտ	48,224
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 13)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	781
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 14)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	10,308
- Կարճաժամկետ ավանդներ	-
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	4,676
- Առձեռն դրամական միջոցներ	5
<hr/>	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	63,994

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ամորտիզացված արժեքով 2020թ.
Ակտիվներ	
Տրամադրված փոխառություններ	
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 12)	15
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, զուտ	52,057
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 13)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	775
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 14)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	9,435
- Կարճաժամկետ ավանդներ	-
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	4,522
- Առձեռն դրամական միջոցներ	16
<hr/>	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	66,820

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

33 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2022թ. փետրվարին Դոնեցկի և Լուգանսկի ինքնահռչակ հանրապետությունների ճանաչումից և Ուկրաինայում ռազմական գործողություններ սկսվելուց հետո Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները, Եվրոպական միությունը և որոշ այլ երկրներ լրացուցիչ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի նկատմամբ: Ընկերությունը վերլուծել է պատժամիջոցները և գտնում է, որ վերջիններս նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության գործունեության վրա: